

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

mestna
knjižnica
ljubljana

TECHLIBRARY

Zmoremo – videti naprej
Mednarodna konferenca

17. november 2022

Prijazne knjige za oči in prstke

dr. Aksinja Kermauner
aksinja.kermauner@gmail.com

Vsi smo lahko bralno ovirani, če nimamo pravih pogojev!

Vsi smo lahko bralno
ovirani, če nimamo
pravih pogojev!

Osebe s težavami branja/bralno ovirane osebe (print disabled persons)

- Bralci s slepoto in slabovidnostjo
- Bralci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja (PPPU) - disleksija
- Gluhi bralci, katerih prvi jezik je slovenski znakovni jezik (SZJ)
- Bralci z govorno-jezikovnimi motnjami (GJM)
- Oklevajoči bralci
- Priseljenci
- Starejši ljudje (po poškodbi glave ali z demenco, s slabovidnostjo ...)
- Bralci z motnjami v duševnem razvoju (MDR)

Prilagoditve besedila za osebe s slabovidnostjo - oblika

- Besedilo v povečanem tisku (nabor črk brez serifov (Arial, Tahoma, Calibri, Verdana, Lexia Readable ...))
- Povečava črk 18 +
- *Ne* ležečega tiska
- **NE** SAMO VELIKIH ČRK
- Samo leva poravnava
- Fotografije in slike jasne in kontrastne
 - Besedilo **ne** čez fotografijo
 - **Ne** stolpcev
 - Pravilni kontrasti
 - **Ne**bleščeč papir

Tehnologija

Lupe, povečala

Tablice

Pametni telefoni - aplikacije

Prilagoditve besedila za osebe s slepoto - oblika

- Brajica
- Zvočni zapis

Tehnologija

Brajeva vrstica
(brajev zaslon)

Predvajalnik
DAISY formata

Govorna podpora –
sintetizator zvoka

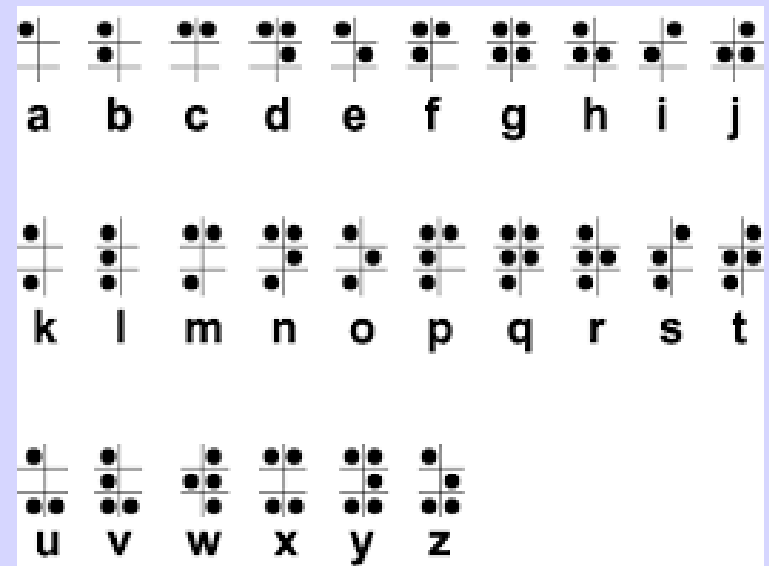

GOVOREC
sintetizator govora

Beseda je vez s svetom!

Vsak otrok ima pravico biti
opismenjen, tudi slep!

Brajica v čipkah - Tanja Oblak

Tipna slikanica - tipanka

Slikanica, dostopna tipni zaznavi

- Povečan tisk
- Brajica

Vidne in tipne ilustracije

Tiphlo & Tactus (1994)

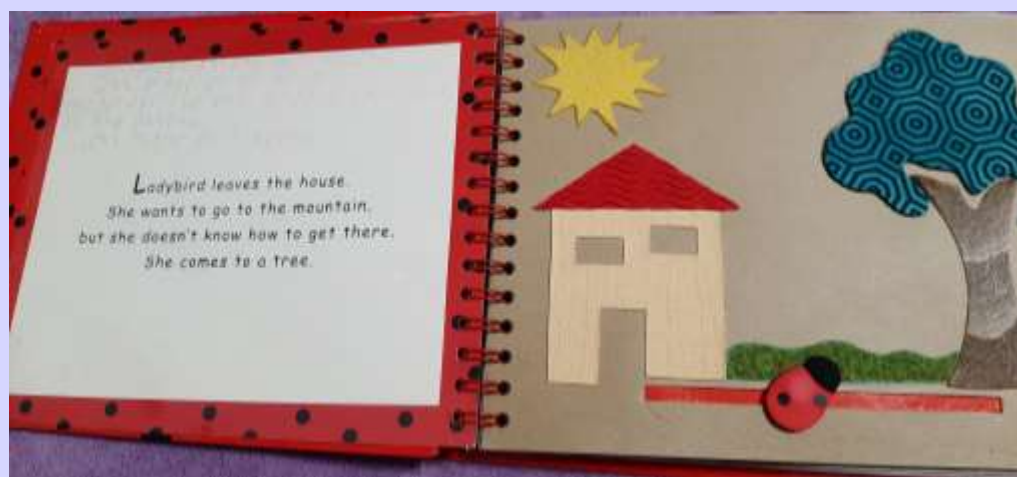
Les Doigts Qui Rêvent - Dijon

Philippe Claudet

Med leti 2000 in 2008

- 40 000 kopij
- 8 689 knjig v 7 jezikih

Prva slovenska tipna slikanica Snežna roža (2004)

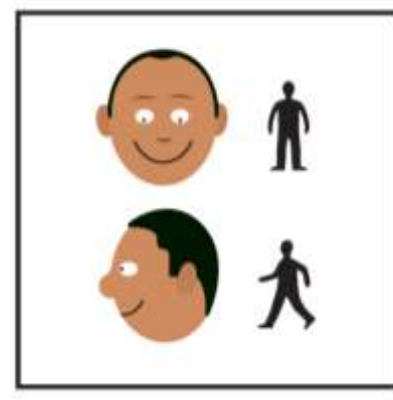
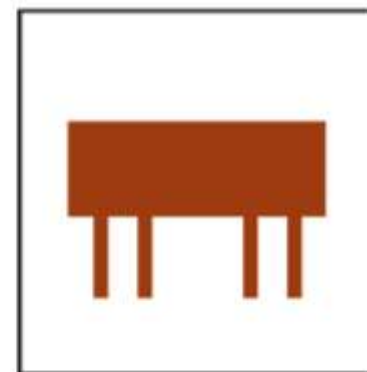
Projekt "Tipanka v vsako slovensko
knjižnico, vrtec, šolo"
Miš založba

Aksinja Kermauner
Serija ŽIGA ŠPAGET
Ilustracije Zvonko Čoh

Nekaj pravil pri izdelavi tipnih slik

- **Velikost** – narejene morajo biti v velikosti obsega rok slepega. Navadno A 4 format
- **Generalizacija** – vsebino namerno osiromašimo, da je nedvoumno prepoznavna
- **Barvni kontrasti** – večina slepih učencev razloči močne barve, zato tipne slike obarvamo z močnimi, kontrastnimi barvami
- **Sorazmerje** – kot v naravi (npr. mačka naj ne bo večja kot konj)
- Ne **perspektive**, prekrivanja ...
- **Talna** linija
- Živali morajo imeti vse okončine **vidne** (osem, šest, štiri, dve)
- Ljudi prikazujemo raje od **spredaj**, včasih tudi s profila
- **Celota** prikaza, ne detajli
- **Material** naj asociira na stvarno podobo objekta

Lila Prap

Mateja Jerina Gubanc

Tipanke, ki jih je mogoče kupiti

Umetniška tipanka

Ejti Štih: Diez personajes

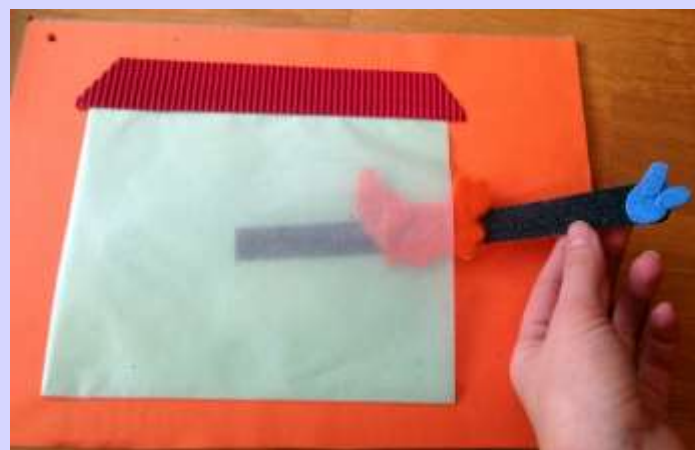

A. Kermauner, Marija Prelog:
Žar ptica in Soj ptič

Jernej Kuntner: Hitri Počasné

Opismenjevanje, učenje tujih jezikov

**AROUND THE HOUSE THE FOX
CHASED THE MOUSE**

Spoznavanje domovine

Zbirki „Potipaj me“ 1 in 2 (dr. Jerneja Herzog, PeF MB)

1. unikatna zbirka tipank
za slepe in slabovidne otroke
»Potipaj me« v Sloveniji

Potipaj Me

Avtorji zgodbic in tipnih ilustracij:

Tobias Dajčman, Andrej Vindik: Požev raj
Ana Glazar, Urška Zadrkovič: Tačkine dogodivščine
Eva Gregorec, Tina Gregorc: Slonček Tomi in sončnica Eleonora
Petra Gutnik: Dežniček Dan
Eva Herczog, Galper Razboršek: Zgodbica o zmaju, ki ni bil srašen
Patrik Kocipec, Dani Sobočan: Nihac na daljnem planetu
Urška Lešnjak, Lea Lipnik: Piščasta brata
Tina Matko, Urška Vidmar: Požrešni Bobo
Maja Sajncar: Runa in Art
Nika Strašek, Davor Goršek: Pravičica o majem čolnu, ki bi rad postal velika ladja
Urška Vočanec, Alja Budja: Prav poseben tulipan
Ines Zarki, Sara Strožič: Veliko rdeča jabolko

Uredniki zbirke:
dr. Jerneja Herzog, Oddelek za psihologijo, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem
dr. Jerneja Herzog, Oddelek za psihologijo, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem

Čestna pokroviteljica: dr. Jasna Murat

- »BralaTipke I in II«, tipne slikanice v lahko berljivem načinu
- »Lahne tipne štorije« (PeF UP)

Zdravljica v tipni slikanici in v lahkem branju

(Lucija Kerin, mag. delo)

7. kitica: slovenska himna

Vsi narodi sveta
brez vojne naj živimo,
da po celem svetu
mir bo,
da vsi Slovenci svobodni
bomo in
prijatelji s sosedi.

Lahke, vesele in ponarodele I in II

Zbirka ljudskih oz. ponarodelih
pravljič v tipnem načinu in
lahkem branju

REPA VELIKANKA

Nekoč sta babica in dedek imeli vrt.
Imela sta 6 kumazikov, 5 govk.
4 pičke, 3 muce, 2 prašiču in 1 konj.

LONČEK, KUHAJ!

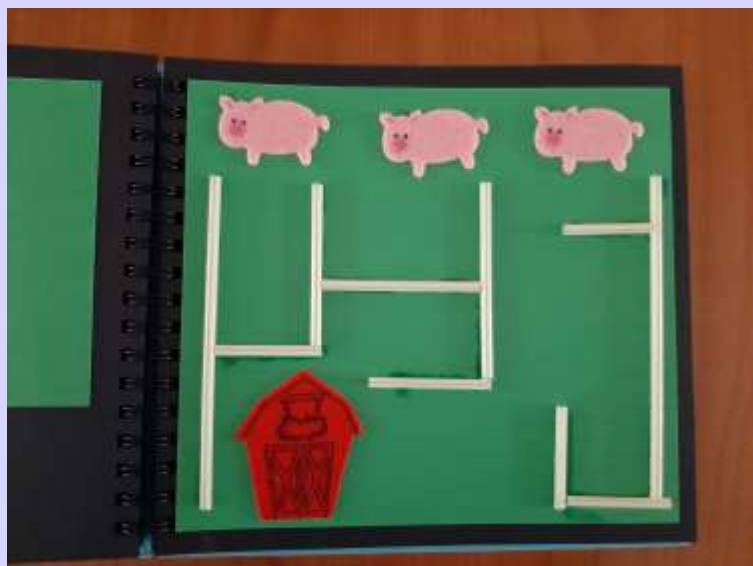
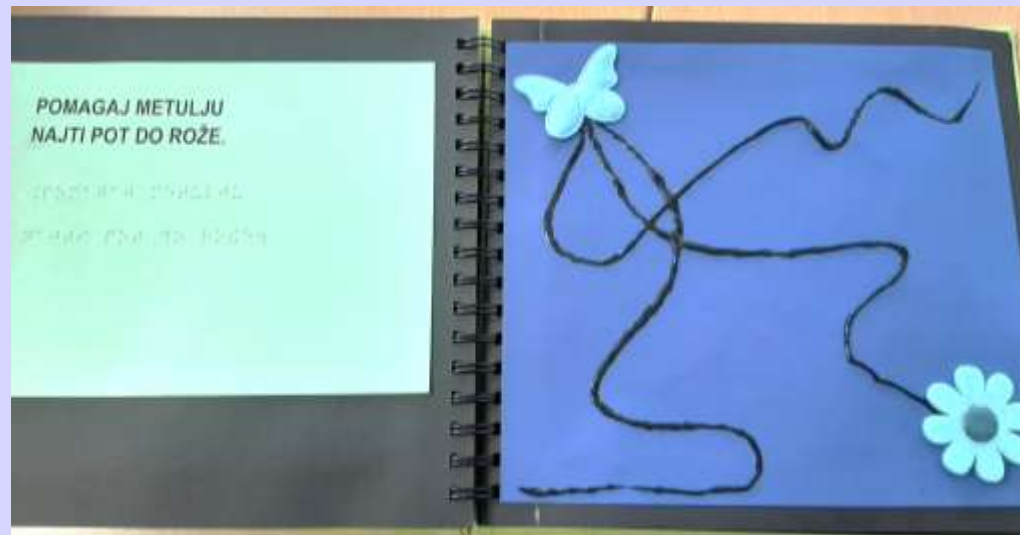
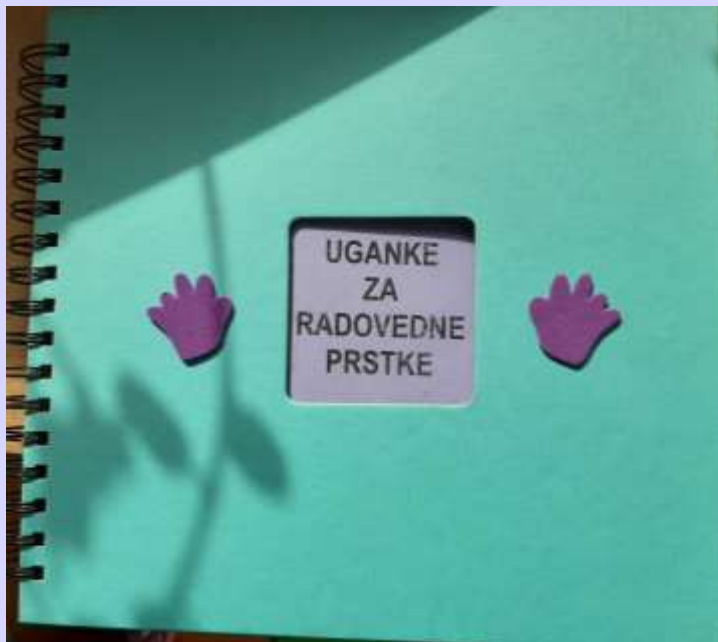
Tipni slikopisi

A. Kermauner, Izidora Kazić in Severina Skubic

Suzana Panič: Slikopisi Anje Štefan (mag. delo)

Pravljične hišice kot učni
pripomoček pri pouku
književnosti
Lucija Orehar (mag. delo)

Zidna tipanka – Center IRIS

(NTF Lj. in PeF UP)

Silvija Belšak Viher:
Kamišibaj za
slabovidnega otroka
(izpitni izdelek)

Mihaela Škof: KAMIŠIBAJ, PRILAGOJEN SLEPIM IN SLABOVIDNIM
(magistrsko delo)

Katja Draškovič, Ksenja Žmauc: Kamišibaj, tipna slikanica in didaktična igra: SPODBUJANJE
INKLUZIJE Z METULJČKOM PLAVČKOM PRI SLEPIH IN SLABOVIDNIH TER VIDEČIH OTROCIH
(magistrsko delo)

Kako je nastalo mesto Koper – kamišibaj in tipna slikanica

Izpitni izdelki študentk PeF UP 2021
Sodelovanje s Pokrajinskim muzejem
Koper

**KNJIga v
ŠKAtili=**

Knjiška[©]

Knjiška Žiga špaget gre v širni svet

Zverjasec
Bi se gnetli na tej metli
(Maja Mejač, mag. delo)

Ema Križnik: Legenda o Zlatorogu (magistrsko delo)

Knjiga v kovčku
SZJ
Lahko berljiv način
Video

https://www.youtube.com/watch?v=S_HNEScV3Kk

Delavnica za prosilce za azil iz Eritreje

Hvala!

Mavrična Manca
- strip za slepe

